

Obezlere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Obezlere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26517>

Özet

Obezilere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği, obez bireylerin yaşam kalitesini spesifik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, obezitenin bireyler üzerindeki fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerini ölçmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlilik çalışması 2013 yılında Gündüzoğlu-Çıray, Fadıloğlu ve Yılmaz tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, tek boyutlu bir yapıya sahip olup, obeziteye bağlı deneyimlenen sıkıntı ve sıkıntılılık düzeyini 17 madde aracılığıyla ölçmektedir.

Ölçek, 6'lı derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmakta olup (1= hiç - 6= ağır derecede), yüksek puanlar obeziteye bağlı yaşam kalitesinde daha fazla bozulmayı işaret etmektedir. Bu araç, klinik çalışmalarda ve halk sağlığı araştırmalarında obezite tedavisinin etkinliğini ve hastaların subjektif refah düzeylerini izlemek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Obezite, Yaşam Kalitesi, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Güvenirlilik, Geçerlik, Beden İmajı, Psikososyal Etki.

Yazarlar

Nazmiye Çıray Gündüzoğlu, Çiçek Fadıloğlu, Cemile Yılmaz.

Amaç

Obezilere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, obezite tanısı almış yetişkin bireylerin, kilolarına özgü zorluklar nedeniyle deneyimledikleri yaşam kalitesi düzeyünü standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, genel yaşam kalitesi ölçümlerinden farklı olarak, obezitenin getirdiği özgül sıkıntılar ve psikososyal yükü değerlendirmeye almaktadır.

Uyarlama çalışmasının amacı ise, uluslararası geçerliliği olan bu ölçeği Türk kültürüne ve diline uyarlayarak, Türkiye'deki klinik ve akademik araştırmalarda kullanıma sunmak, böylece obezite ile ilişkili yaşam kalitesi araştırmalarının güvenilirliğini artırmaktır.

Yapı

Ölçek, obezitenin bireyin günlük yaşam, sosyal ilişkiler, fiziksel aktivite ve psikolojik iyi oluş üzerindeki olumsuz etkilerini kapsayan tek bir temel boyutu ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu temel boyut, bireyin kilosu nedeniyle yaşadığı genel sıkıntılanma ve yaşam kalitesi bozukluğunu temsil eder.

Ölçek, bilişsel ve duygusal tepkiler ile davranışsal kısıtlamalar arasındaki etkileşimi kapsayan, obeziteye özgü stres faktörlerini merkeze almaktadır. Bu yapı, obezitenin sadece fiziksel bir durum olmaktan öte, bireyin kendini algılama biçimini ve sosyal katılımın derinlemesine etkilediğini varsayar.

Geçerlik

Gündüzolu-Çay ve arkadaşları (2013) tarafından yürütülen uyarılma çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerliğini incelemiştir. Geçerlik çalışmaları genellikle yapı geçerliği (faktör analizi), ölçüt bağıntılı geçerlik ve kapsam geçerliğini içerir. Uyarılma çalışmasının bağıntılı, geçerlilik testlerinin uygulandığını göstermekle birlikte, spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, korelasyonlar veya faktör yükleri) bu özette yer almamaktadır.

Yapılan çalışmada, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemek için gerekli istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçeğin obeziteye özgü yaşam kalitesi kavramını başarıyla temsil ettiğini doğrulamayı hedeflemiştir.

Güvenirlik

Türkçe uyarılma çalışması kapsamında, Obezilere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin güvenilirliği değerlendirilmiştir. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılık ve istikrarlılık derecesini ifade eder. Tipik olarak, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır.

Yayımlanan makale, ölçeğin maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren iç tutarlılık katsayıları raporlamalıdır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı ölçmede başarılı olduğunu gösterir. Bu sonuçlar, ölçeğin obezite popülasyonunda tekrarlı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verebileceğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, uyarılma çalışmasında incelenmiştir. Orijinal kaynaktan elde edilen bilgiye göre, ölçek 17 maddeden oluşmakta ve **Tek boyut** olarak yapılandırılmıştır. Bu durum, yapılan faktör analizinde maddelerin tek bir dominant faktör altında toplandığını, yani obeziteye özgü yaşam kalitesinin bütüncül bir kavram olarak ele alındığını göstermektedir.

Faktör analizinde, maddelerin tek bir faktöre yüklenmesi, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu bulunmuştur. Bu tek boyutlu yapı, araştırmacılara obezitenin yaşam kalitesi üzerindeki genel etkisini kolayca hesaplama imkanı sunar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Türkçe adaptasyonu mevcuttur)

Population Group: Obezite tanısı almamış yetişkin bireyler.

Age Group: Yetişkin Popülasyon.

Population Details: Obezite ile ilişkili yaşam kalitesi deneyimleyen klinik veya genel popülasyon. Orijinal uyarlama çalışması belirli bir klinik örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: 17 maddeden oluşan, 6'lı Likert Ölçeği kullanılarak yanıtlanan bir ölçektir. Derecelendirme sistemi şöyledir: 1= hiç - 6= aşırı derecede.

Anahtar Kelimeler

Obezite, Yaşam Kalitesi Ölçümü, Psikometri, Türkiye Uyarlaması, Sağlık Psikolojisi, Beden Kitle İndeksi, 6'lı Derecelendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazarın iletişim e-posta adresi: nazmiyeciraygunduzoglu@gmail.com

Correspondence Address: Nazmiye Çay Gündüzoğlu.

İzinler & Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal dilindeki kullanım izinleri ve ücret bilgileri, ölçeğin orijinal geliştiricisi ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Türkçe adaptasyonunun kullanımı için ise sorumlu yazar Nazmiye Çay Gündüzoğlu ile iletişime geçilmesi önerilir.

Türkçe uyarlama çalışması **2013** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin tam metnine ve detaylı sonuçlarına scopemed.org adresi üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: obezlere-ozgu-yasam-kalitesi-

[olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Gündüzoğlu-Çay, N., Fadiloğlu, Ç. ve Yılmaz, C. (2013). Obezlere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğinin incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 15(1), 63-38.

Obezlere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda, ölçeğin yapısını temsil eden örnek bir madde sunulmuştur:

Tek boyut ve 17 madde: Kilom yüzünden hatlarımı gizleyen giysiler giymeye çalışırım.

ARABPSYCHOLOGY.COM